

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA CZARNKÓW**

z dnia 31 marca 2022 r.

w sprawie Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025

Na podstawie art. 4[1] ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 i 2469 oraz z 2022 r. poz. 24 i 218), uchwała się, co następuje:

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Czarnków na lata 2022-2025.

Rozdział 1.

Wstęp.

§ 1. 1. Alkoholizm, narkomania, uzależnienia behawioralne stanowią duże wyzwania cywilizacyjne, powodują wiele społecznych problemów i obniżają ogólny poziom zdrowia społeczeństwa, a także wiążą się w innymi problemami, np. ubóstwem, wykluczeniem społecznym czy przemocą w rodzinie. Uzależnienie, oprócz osoby chorej, obejmuje/dotyka również członków rodziny oraz osoby żyjące w jej najbliższym otoczeniu. Pociąga za sobą wiele szkód społecznych, takich jak np. demoralizacja nieletnich i przemoc w rodzinie, przestępczość, zakłócanie porządku i bezpieczeństwa publicznego, ale także ubóstwo, bezrobocie, wykluczenie społeczne. Konieczne jest więc postrzeganie problemu uzależnień w kontekście szeroko pojętej polityki społecznej. Dlatego samorząd lokalny, ze szczególną troską, podejmuje działania w zakresie zapobiegania podobnym problemom, czy rozwiązywania już istniejących. Działania na polu profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom weryfikuje i udoskonala Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, zwany dalej Programem, jest kontynuacją wielokierunkowych działań na rzecz zapobiegania uzależnieniom w społeczności lokalnej, rozwoju systemu wsparcia dla osób uzależnionych i ich bliskich oraz ograniczania szkód zdrowotnych, społecznych i zaburzeń życia rodzinnego, których źródłem są uzależnienia.

3. Program przewiduje różnorodne zadania adresowane do rozmaitych grup i osób, co wynika ze specyfiki problemu uzależnień. Przewiduje także szeroki wachlarz wykonawców Programu tak, by wykorzystać ich kwalifikacje i znajomość środowisk, w których działają. W swej konstrukcji merytorycznej dokument opiera się na przepisach ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz jest zgodny z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025. W Programie zostały również uwzględnione wyniki diagnozy problemów opracowanej w 2021 roku. Program jest elementem lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

Rozdział 2.

Identyfikowanie problemów.

§ 2. 1. Punkt wyjścia do określenia podejmowanych w ramach Programu działań stanowiła Diagnoza problemów społecznych opracowana w 2021 roku na zlecenie Urzędu Miasta w Czarnkowie. Jej celem było przede wszystkim zdiagnozowanie stanu społeczeństwa oraz zidentyfikowanie i opisanie takich zjawisk, które ograniczają zaspokojenie potrzeb społecznych lub stwarzają zagrożenie takiego ograniczenia. Diagnoza pomogła również w ujawnieniu negatywnych, nieakceptowanych zjawisk oraz niezaspokojonych potrzeb i oczekiwań mieszkańców.

2. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- 1) przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- 2) skali oraz zakresu problemów uzależnień i przemocy,
- 3) skutków występujących problemów,
- 4) powiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków,
- 5) problemów uzależnień i problemu przemocy wśród różnych grup (dzieci, młodzieży, dorosłych mieszkańców).

3. W ramach prac badawczych diagnozowano między innymi następujące problemy:

- 1) alkoholizm - wg WHO to „wszelki sposób picia, który wykracza poza miarę tradycyjnego i zwyczajowego spożycia albo poza ramy obyczajowego, przyjętego w całej społeczności picia towarzyskiego bez względu na czynniki, które do tego prowadzą”; jest jednym z najpoważniejszych problemów społecznych,
- 2) narkomanię i dopalacze - wg ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, narkomania, to „stałe lub okresowe używanie w celach niemedycznych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich”,
- 3) nikotynizm - to nałóg wywołany przez uzależnienie farmakologiczne od nikotyny oraz uzależnienie behawioralne, zależące od wielu różnych czynników,
- 4) przemoc - w polskim porządku prawnym przemoc definiuje ustawa o przeciwdziałaniu w rodzinie: jednorazowe lub powtarzające się wielokrotnie „umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste” członków danej rodziny lub społeczności. Cechą charakterystyczną przemocy w rodzinie jest wykorzystanie przez sprawców tego rodzaju zachowań posiadanej siły i dominacji nad innymi członkami rodziny, w celu podporządkowania ich i zmuszenia do określonego zachowania,
- 5) przemoc rówieśniczą - nazywana również dręczeniem lub mobbingiem, polega na nieprzypadkowych aktach godzących w wolność osobistą jednostki lub przyczyniająca się do fizycznej czy psychicznej szkody danej osoby, jest zjawiskiem powszechnym w środowiskach szkolnych.

4. Badania diagnozujące problemy społeczne na terenie miasta przeprowadzono w terminie od września do listopada 2021 roku. Objęto nimi 540 osób: osoby dorosłe, dzieci i młodzież oraz sprzedawców napojów alkoholowych. Zróżnicowany dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi w mieście oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

5. Pozostałe informacje do przygotowania Programu opracowano na podstawie danych za 2021 rok uzyskanych z:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnkowie,
- Komendy Powiatowej Policji w Czarnkowie,
- Komendy Straży Miejskiej w Czarnkowie,
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnkowie,
- Urzędu Miasta w Czarnkowie.

§ 3.1. Wyniki badań diagnozy wśród dorosłych mieszkańców miasta: w badaniu udział wzięło 150 mieszkańców: 59,33% z nich stanowiły kobiety, zaś 40,67% mężczyźni. 60,67% respondentów oceniło swoją sytuację materialną określając ją jako dobrą lub bardzo dobrą, natomiast 33,33% wskazało odpowiedź „ani dobrze, ani źle”. 6% badanych swój poziom życia oceniło źle lub bardzo źle. Prawie 80% ankietowanych pozostaje czynnych zawodowo:

- 1) w zakresie spożywania alkoholu:
  - a) 2,67% badanych przyznało, że spożywa alkohol codziennie, 10,67% pije kilka razy w tygodniu. 24,00% spożywa alkohol kilka razy w miesiącu, natomiast 34,00% kilka razy w roku. 28,67% badanych przyznało, że nie pije alkoholu w ogóle,
  - b) ankietowani najczęściej sięgają po piwo (57,01%), wino (50,47%), wódkę (37,38%) czy też alkohol własnej roboty (12,15%), dla towarzystwa, bo lubią jego smak lub z chęci lepszej zabawy; najczęściej spożywają go w domu, u znajomych, na świeżym powietrzu czy też w restauracji/kawiarni,

c) dodatkowo, mieszkańcy zostali zapytani o to, czy zdarzyło im się kiedykolwiek wykonywać obowiązki pod wpływem alkoholu. 75,70% ankietowanych odpowiedziało na to pytanie, że nigdy, 14,95% - rzadko, 8,41% - czasami, 0,93% - często,

d) 11,21% ankietowanych przyznało, że raz zdarzyło im się kierować pojazdem po spożyciu alkoholu. Sporadycznie robi to 3,74%, natomiast 85,05% osób ankietowanych nigdy nie prowadziło samochodu pod wpływem alkoholu. Aż 44% ankietowanych przyznało, że byli świadkami sytuacji, w której ktoś nietrzeźwy prowadził pojazd pod wpływem alkoholu;

2) w zakresie problemu nikotynowego:

a) 23,33% ankietowanych pali codziennie (od 6 do 15 sztuk – 28,57%, 16-25 sztuk – 21,43%),

b) najczęściej ankietowanym zdarza się palić „dla przyjemności” (53,57%) i „dla towarzystwa” (42,86%), zaś blisko 40% ankietowanych pali przy spożywaniu alkoholu,

c) aż 6% badanych twierdzi, że palenie papierosów jest mało szkodliwe;

3) w zakresie problemu z narkotykami:

a) blisko 7% ankietowanych przyznało, że zażywa lub zażywało narkotyki, z tego 0,67% robi to raz w tygodniu,

b) najczęściej zażywanymi narkotykami są marihuana (81,82%), LSD (27,27%), a także ekstazy, grzybki halucynogenne i amfetamina,

c) po substancje psychoaktywne ankietowani najczęściej sięgali „dla towarzystwa”, aby się „lepiej bawić”, a także „z ciekawości” i „by złagodzić stres”,

d) 64% badanych nie ma wiedzy na temat dostępności narkotyków, natomiast 24,67% uważa, że są one łatwo dostępne, zdecydowana większość ankietowanych nie zna miejsc, w których można kupić narkotyki, jednak 14,67% potrafi takie miejsca wymienić; podobnie sytuacja wygląda z dopalaczami;

4) w zakresie przemocy:

a) 97,33% ankietowanych za akt przemocy uznało bicie i prawie tyle samo uważa, że przemoc domowa jest związana głównie z piciem alkoholu, a w dalszej kolejności z zażywaniem narkotyków (67,33%) i dopalaczy (54,67%),

b) 27,33% ankietowanych przyznało, że doświadczyło przemocy, najczęściej psychicznej i fizycznej, a w dalszej kolejności ekonomicznej i zaniedbania;

c) 18% badanych przyznało się do stosowania przemocy, najczęściej fizycznej i psychicznej.

2. Według 37,33% ankietowanych spożycie alkoholu na terenie miasta wzrasta. Jedynie 6,67% uważa wręcz przeciwnie. Blisko 50% badanych jest zdania, że osoby mające problem z alkoholem piją codziennie. Według 24,00% badanych alkohol jest dziedziczny, a blisko 55% ankietowanych twierdzi, że okazjonalne spożywanie alkoholu nie uzależnia. 14,47% badanych uważa, że alkohol w piwie jest mniej szkodliwy niż w wódce.

3. Blisko 30% badanych uważa, że marihuana nie powinna być klasyfikowana jako narkotyk, a 10% że posiadanie narkotyków nie powinno być karalne. 12,67% respondentów twierdzi, że okazjonalne zażywanie narkotyków nie uzależnia.

4. Wśród działań profilaktycznych przynoszących najlepsze efekty w przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy mieszkańcy najczęściej wymieniali: warsztaty profilaktyczne dla dzieci, festyny/imprezy/pikniki profilaktyczne, wykłady/pogadanki, a także akcje informacyjne z wykorzystaniem ulotek, plakatów i broszur.

§ 4. 1. Wyniki badań diagnozy wśród dzieci i młodzieży: w badaniu udział wzięło 360 uczniów z dwóch szkół podstawowych. 51,39% z nich stanowiły dziewczynki, a 48,61% chłopcy. 1/3 to byli uczniowie klas VIII, prawie 30% stanowili uczniowie klas VII, 18,61% klas V, 15,25% klas IV i klas VI 3,89%:

1) w zakresie spożywania alkoholu:

a) 30,86% chłopców i 32,97% dziewczynek uważa, że ich rówieśnicy piją alkohol, przy czym do spożycia alkoholu przyznało się 20,57% chłopców i 18,92% dziewczynek,

- b) młodzież przyznała, że po raz pierwszy próbowała alkoholu w wieku 13-14 lat (47,22% chłopców i 40,00% dziewczynek), ale też w wieku 8-10 lat (11,11% chłopców i 28,57% dziewczynek), między 11-12 rokiem życia (33,33% chłopców i 28,57% dziewczynek) oraz w wieku 15-16 lat (8,33% chłopców i 2,86% dziewcząt); uczniowie najczęściej wymieniali piwo, szampan, wino,
- c) zdecydowana większość uczniów wskazała, że po raz pierwszy próbowała alkoholu podczas uroczystości rodzinnej,
- d) 75% chłopców oraz 71,43% dziewczynek przyznało, że rodzice wiedzą o spożywaniu przez nich alkoholu;
- 2) w zakresie problemu nikotynowego:
- a) ponad 15 % badanych uczniów przyznało, że przynajmniej raz paliło papierosa, ok. 30% z nich przyznało, że ich rodzice o tym wiedzą,
- b) większość z nich zapaliła pierwszego papierosa w wieku 13-14 lat, a także między 11 a 12 rokiem życia.
- 3) w zakresie problemu z narkotykami:
- a) spośród badanych uczniów 0,57% (chłopcy) przyznało, że zdarzyło im się zażywać narkotyków lub dopalaczy – 1 ankietowany,
- b) młody ankietowany przyznał, że zażył narkotyk po raz pierwszy ze znajomymi na dyskotecę; wskazał na marihuanę lub haszysz; narkotyk pozyskał w domu – bez zgody rodziców,
- c) jako powód zażycia narkotyku chłopiec wskazał presję grupy,
- d) zdecydowana większość uczniów (92,99%) oraz uczennic (90,27%) nie zna miejsc, w których można kupić lub dostać substancje psychoaktywne;
- 4) w zakresie przemocy:
- a) młodzież uważa, że przemoc wynika głównie z picia alkoholu bądź zażywania narkotyków, a także z powodu choroby psychicznej, zazdrości, wpływu środowiska,
- b) 44,00% chłopców oraz 27,035 dziewczynek potwierdziło, iż doświadczyło kiedykolwiek przemocy; najczęściej stosowali ją koledzy ze szkoły, znajomi, brat,
- c) 55,43% chłopców oraz 46,49% dziewczynek twierdzi, że w szkole występują sytuacje przemocowe; blisko 40% chłopców i prawie 12,5% dziewczynek przyznało, że stosowali przemoc wobec innych (69 chłopców i 23 dziewczynki).

2. Najczęściej alkohol młodym ludziom kupują starsi koledzy lub proszą oni o zakup alkoholu obcych ludzi pod sklepem. Znaczna część ankietowanych uczniów podkrađa alkohol rodzicom.

§ 5. 1. Badanie ESPAD a wyniki diagnozy w mieście:

- 1) wiosną 2019 roku w ramach międzynarodowego projektu ESPAD zrealizowano na terenie Polski badania ankietowe na próbie uczniów w wieku 15-18 lat. Badaniami objęto 383 klasy gimnazjalne i 431 klas szkół podstawowych, a ich celem było przede wszystkim zbadanie zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, a także ocena czynników wpływających na ich rozpowszechnianie.
- 2) badania na terenie miasta zrealizowano wśród 175 uczniów z dwóch szkół podstawowych, w dwóch przedziałach wiekowych: 13-14 i 15-16 lat, metodą ankiety audytoryjnej przez zespół spoza systemu oświaty i wychowania. Porównanie ma na celu ukazanie różnic między danymi ogólnopolskimi, a lokalnymi:

	Miasto Czarnków	ESPAD
rok badania	2021	2019
próba badawcza	175	12 434
wiek badanych uczniów	13-14 lat, 15-16 lat	15-16 lat

a) alkohol: „Czy próbowałeś/próbowałaś pić alkohol”:

	2007	2011	2015	2019	Miasto Czarnków 2021	
	15-16 lat (ESPAD)	15-16 lat (ESPAD)	15-16 lat (ESPAD)	15-16 lat (ESPAD)	13-14 lat	15-16 lat
tak	90,20%	87,30%	83,00%	80,00%	29,88%	31,56%

- wskaźnik spożycia alkoholu przez dzieci i młodzież z terenu miasta jest zdecydowanie niższy, niż wskaźnik ogólnopolski;

b) papierosy: „Nigdy nie paliłem/nie paliłam papierosów”:

	2007	2011	2015	2019	Miasto Czarnków 2021	
	15-16 lat (ESPAD)	15-16 lat (ESPAD)	15-16 lat (ESPAD)	15-16 lat (ESPAD)	13-14 lat	15-16 lat
nigdy nie paliłem/am	46,90%	42,80%	43,80%	50,10%	73,17%	66,67%

- dzieci i młodzież z terenu miasta również rzadziej niż uczniowie w Polsce palą papierosy;

c) narkotyki: jak wynika z badań ogólnopolskich narkomania nie przybiera tak dużych rozmiarów jak alkoholizm. Według ESPAD2019 młodzież najczęściej sięga po marihuanę lub haszysz. W okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie substancji tych używało 21,40% uczniów starszych klas podstawowych oraz 37,20% uczniów szkół ponadpodstawowych. W przypadku dzieci i młodzieży w wieku 13-14 lat oraz 15-16 lat na terenie miasta występuje w bardzo niskim stopniu - jedna osoba przyznała się do zażywania substancji psychoaktywnych.

§ 6. Problem uzależnień z perspektywy sprzedawców napojów alkoholowych: w badaniu udział wzięło 30 sprzedawców – same kobiety; połowa z nich mieściła się w przedziale wiekowym od 26 do 40 lat, 40% od 41 do 60 lat, natomiast 10% to panie w wieku do 25 lat:

- a) 43,33% badanych uważa, że spożycie alkoholu na terenie miasta wzrasta, a 33,33% twierdzi, że maleje,
- b) 13,33% badanych twierdzi, że alkohol jest czasami sprzedawany nieletnim, a 10,00% uważa, że dzieje się to rzadko,
- c) żadna z badanych ekspedientek nie sprzedawała alkoholu nieletnim,
- d) 6,67% badanych przyznało, że nigdy nie pyta o dowód tożsamości, a aż 73,33% ankietowanych robi to wtedy, gdy nie ma pewności, że klient jest pełnoletni
- e) 43,33% badanych uważa, że zdarzają się sytuacje, gdy alkohol sprzedawany jest osobom nietrzeźwym (30,00% często, 13,33% rzadko); 26,67% ankietowanych sprzedawało alkohol osobie nietrzeźwej (raz lub kilka razy),
- f) 13,33% badanych przyznało, że rzadko, a 3,33% czasami – wzywało policję z powodu zakłócania porządku przez osoby nietrzeźwe.

§ 7. 1. Bezpieczeństwo publiczne:

1) Straż Miejska, angażując się w działania na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa mieszkańców podejmowała między innymi:

a) działania w ramach ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

Rok	Pouczenia	Liczba mandatów
2019	57	5
2020	69	5
2021	88	5

b) działania wynikające z ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych:

Rok	Pouczenia	Liczba mandatów
2019	49	-
2020	47	-
2021	49	2

2. Policja w 2021 roku na terenie miasta:

a) odnotowała ogółem 182 przestępstwa:

Rodzaj przestępstwa	Liczba przestępstw	
	Rok 2020	Rok 2021

Kradzież z włamaniem	8	8
Rozbój i wymuszenia rozbójnicze	1	0
Kradzież cudzej rzeczy	28	20
Uszkodzenie mienia	7	10
Uszkodzenie ciała	6	1
Bójka i pobicie	0	0
Kradzież pojazdu	3	2
Przestępstwa narkotykowe	40	45
Przestępstwa gospodarcze	15	25

- b) przeprowadziła 310 spotkań edukacyjnych z młodzieżą oraz 274 spotkania z pedagogami, sporządziła 132 wystąpienia do sądów rodzinnych, skierowała 21 zawiadomień do szkół i innych placówek oświaty i wychowania, 5 do służby zdrowia i opieki społecznej oraz 9 do innych instytucji i organizacji. Ponadto, policja ujawniła 1 nieletniego uciekiniera z domu rodzinnego i 2 z placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- c) stwierdziła 19 czynów karalnych popełnionych przez nieletnich, ujawniła 18 nieletnich pod wpływem alkoholu oraz 1 pod wpływem narkotyków,
- d) w wyniku kontroli drogowych ujawniono 108 nietrzeźwych kierujących na terenie powiatu czarnkowsko-trzcianieckiego, 209 nietrzeźwych mieszkańców powiatu osadzono w PPDOZ KPP,
- e) na obszarze powiatu sporządzono 172 formularze „Niebieskiej Karty”.

§ 8. Pomoc społeczna w 2021 roku:

- 1) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej objął pomocą 397 osób, w tym 50 osób (31 rodzin) ze względu na alkoholizm, 12 osób (4 rodziny) z uwagi na problem z narkotykami, 9 osób (4 rodziny) z powodu stosowania przemocy w rodzinie;
- 2) do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 25 Niebieskich Kart, zwołanych zostało 25 grup roboczych oraz 2 posiedzenia całego Zespołu; do Sądu Rodzinnego w Trzciance skierowano 20 wniosków o wgląd w sytuację dziecka, 2 wnioski zostały skierowane do Prokuratury Rejonowej, a 4 do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

§ 9. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2021 roku opiniowała 6 wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, w tym:

- 1) liczba przyjętych wniosków: 24,
- 2) liczba osób skierowanych na konsultację do psychologa: 16,
- 3) liczba skierowanych wniosków o zobowiązanie leczenia odwykowego: 9.

§ 10. 1. Dostępność napojów alkoholowych: na terenie miasta obowiązuje uchwała nr LI/312/2018 z 28 czerwca 2018 r. Rady Miasta Czarnków z dnia w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Czarnkowa. Maksymalną liczbę zezwoleń oraz wykorzystanie limitów określonych w uchwale prezentują poniższe tabele (stan na 31.12.2021 r.):

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych z podziałem na zawartość procentową alkoholu oraz miejsce sprzedaży

Rodzaj zezwolenia	Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – sprzedaż detaliczna	Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży –	Łączna liczba wydanych zezwoleń (1 i 2)	Obowiązujący limit zezwoleń

	(1)	sprzedaż gastronomiczna (2)		
Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwo	31	15	46	70
Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa)	29	5	34	65
Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu	29	6	35	65
Zezwolenia łącznie	89	26		

Opracowanie własne Urzędu Miasta

Zezwolenia na sprzedaż alkoholu ze względu na miejsce spożycia

Rodzaj zezwolenia	Liczba wydanych zezwoleń	Obowiązujący limit
Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia – poza miejscem sprzedaży	89	120
Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia – w miejscu sprzedaży	26	80

Uchwała nr LI/312/2018 Rady Miasta Czarnków z 28 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta Czarnkowa - opracowanie własne Urzędu Miasta

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych

Rodzaj zezwolenia	Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia – poza miejscem sprzedaży	Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia – w miejscu sprzedaży
Liczba punktów sprzedaży	32	15

Opracowanie własne Urzędu Miasta

1. Z powyższych danych wynika, że liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych jest znacznie niższa limit określony przez Radę Miasta Czarnków.

2. Zgodnie z uchwałą Rady Miasta Czarnków miejsca sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nie mogą być usytuowane w odległości mniejszej niż 30 metrów od: szkół, przedszkoli, świetlic socjoterapeutycznych, obiektów kultu religijnego.

Rozdział 3.

Wnioski.

§ 11. 1. Wg Światowej Organizacji Zdrowia WHO aż 50% zaburzeń zdrowia psychicznego prowadzących do nadużywania substancji psychoaktywnych, agresji i przemocy, a także innych zachowań antyspołecznych zaczyna się w okresie dojrzewania. Dzieci i młodzież są więc grupą wymagającą szczególnie intensywnych oddziaływań profilaktycznych. By zapobiec i zredukować takie zachowania, należy skupić się przede wszystkim na najmłodszych. Środowisko szkolne wywiera ogromny wpływ na rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny dzieci i młodzieży, stąd jego kształtowanie może wpływać na kondycję zdrowia psychicznego młodych ludzi. Badania na zlecenie WHO pozwoliły na wyodrębnienie najistotniejszych czynników ryzyka (przemoc rówieśnicza, odrzucenie przez rówieśników, słaba więź ze szkołą, brak kontroli, destrukcyjna grupa rówieśnicza, niepowodzenia szkolne) oraz czynników chroniących, czyli elementów osłabiających oddziaływanie czynnika ryzyka, zwiększające „odporność” jednostki, a więc zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia zachowań problemowych (poczucie przynależności, pozytywny klimat szkoły, prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza, okazje do przeżywania sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć, zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy). Czynniki chroniące najlepiej wdrażać poprzez warsztaty profilaktyczne, gdzie wzmocniane są czynniki chroniące, a osłabiane czynniki ryzyka.

2. Nadrzędną rekomendacją wyznaczającą kierunek działań profilaktycznych jest wzmocnienie pozytywnego stosunku do nauczycieli oraz budowanie klimatu współpracy pomiędzy nauczycielami w szkole a wspieranie konstruktywnych zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych młodzieży. Efektywna ochrona młodzieży wiąże się z prawidłowym rozumieniem przez nauczycieli procesów rozwojowych właściwych dla okresu dojrzewania. Dlatego zaleca się, aby wspierać pedagogów i nauczycieli zarówno na poziomie kształcenia formalnego, jak i nieformalnego, w zdobywaniu wiedzy oraz poszerzaniu umiejętności w zakresie rozpoznawania wyzwań oraz trudności charakterystycznych i specyficznych dla tego okresu rozwoju.

3. W programie profilaktycznym powinno się uwzględnić także działania, które będą skierowane do wszystkich mieszkańców miasta, a propagujące zdrowy styl życia i zmianę postaw przy użyciu sprawdzonych i rekomendowanych programów, odpowiadających na potrzeby środowiska. Działania powinny być skierowane do osób uzależnionych, spożywających alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy, lub korzystających z innych używek, jak również do ich rodzin, a także osób zagrożonych przemocą i tych, przeciwko którym ta przemoc jest regularnie stosowana. W celu zapewnienia skuteczności, działania te powinny być wdrażane systematycznie, konsekwentnie i długofalowe.

4. Rozpoznana na terenie miasta skala problemów związanych z uzależnieniami oraz przemocą w rodzinie uzasadnia konieczność podejmowania w Programie działań systemowych, interdyscyplinarnych działań zaradczych skierowanych na czynniki ryzyka związane zarówno z jednostką, jak i jej otoczeniem. Dlatego główne kierunki działań profilaktycznych powinny polegać na:

- 1) rozwoju pracy socjalnej na rzecz mieszkańców zagrożonych uzależnieniami oraz wdrażaniu najnowszych sposobów pomocy tym osobom,
- 2) zapobieganiu rozwijaniu się uzależnienia od alkoholu – w tym celu rekomenduje się kampanie uświadamiające mieszkańcom konsekwencje spożywania dużej ilości alkoholu,
- 3) prowadzeniu przez policję działań prewencyjnych związanych z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu,
- 4) zorganizowaniu cyklu szkoleń eksperckich dla kierowców w zakresie bezpiecznej jazdy,
- 5) organizowaniu kampanii informacyjnych dla mieszkańców uświadamiających im konsekwencje prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu; akcje plakatowe, konkursy, akcje ulotkowe,
- 6) prowadzeniu warsztatów w organizacjach pomocowych dotyczących profilaktyki uzależnień od narkotyków i substancji psychoaktywnych,
- 7) dostosowaniu się do współczesnego życia mieszkańców (którzy przyznają, że informacje na temat używek znajdują w TV i internecie) i udostępniać kampanie na stronach internetowych, w mediach społecznościowych czy też w lokalnej tv,
- 8) kontynuowaniu działań mających na celu wzmocnienie integracji społeczności lokalnych na rzecz wspierania rodzin mierzących się z różnymi problemami społecznymi,
- 9) spotkaniach oraz szkoleniach wszystkich organizacji pomocowych,
- 10) organizowaniu lokalnych kampanii społecznych w zakresie przemocy, aby przekazywać wiedzę także osobom, które nigdy nie były ofiarami przemocy, aby mogły poznać mechanizmy przemocy oraz miały świadomość o jej szkodliwości,
- 11) opracowaniu oferty pomocy w zakresie uzależnień dla mieszkańców w ramach lokalnego systemu pomocy,
- 12) zorganizowaniu szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych,
- 13) dalszych działaniach w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów i programy profilaktyczne; realizując programy profilaktyczne kształtuje się kompetencje osobowościowe młodych ludzi oraz ich zdolności interpersonalne niezbędne dla satysfakcjonującego funkcjonowania wśród rówieśników bez sięgania po używki,
- 14) organizowaniu szkoleń dla rodziców, pogadanek dla opiekunów i wychowawców, pracowników świetlic,
- 15) rozpowszechnianiu wśród uczniów informacji na temat form pomocy w przypadku osoby uzależnionej w rodzinie lub stosowania przemocy,

- 16) prowadzeniu zajęć integracyjnych dla dzieci i młodzieży, mających na celu budowanie więzi pomiędzy uczniami oraz poczucie bezpieczeństwa i zaufania (stanowi to czynnik chroniący przed podejmowaniem zachowań ryzykownych),
- 17) kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w celu eliminacji miejsc, w których osoby niepełnoletnie mogą kupić alkohol,
- 18) promowaniu zdrowego stylu życia, poprzez organizowanie konkursów sportowych, obozów oraz ciekawych zajęć wf, promowaniu na terenie szkoły plakatów o tematyce zdrowego stylu życia i korzyści z nim związanych,
- 19) prowadzeniu pogadek lub lekcji wychowawczych na temat przemocy rówieśniczej,
- 20) organizowaniu warsztatów dla rodziców mających na celu zapobieganie zachowaniom agresywnym wśród młodych mieszkańców miasta. Ponadto, rekomenduje się korzystanie z kwestionariusza oceny ryzyka występowania przemocy wobec dziecka oraz algorytmu postępowania w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie wobec dziecka. Powinno się go rozpowszechniać wśród pracowników oświaty oraz osób pracujących bezpośrednio z dziećmi.

Rozdział 4.

Działania realizowane w ramach Programu

§ 12. 1. Realizując zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych prowadzi się następujące działania:

- 1) w zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych:
  - a) prowadzenie, wspieranie i rozwijanie Punktu Profilaktyki Uzależnień, w tym Miejskiego Punktu Konsultacyjnego dla uzależnionych, współuzależnionych i ich rodzin oraz ofiar przemocy w rodzinie (wynagrodzenie psychologa i gospodarzy, remont, materiały i wyposażenie, środki czystości, zakup prasy, literatury informacyjno – edukacyjnej, ulotek, broszur informujących mieszkańców m. in. o możliwościach uzyskania pomocy terapeutycznej, itp.),
  - b) działania wspierające dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz ofiar przemocy (np. dodatkowe terapie);
- 2) w zakresie udzielania rodzinom, w których występują problemy z uzależnieniami, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:
  - a) organizowanie i finansowanie zajęć wspierających dla rodziców, także mających trudności z wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczych, uczących i pomagających rozwiązywać konflikty i radzić sobie z emocjami, praca terapeutyczna z rodziną, szkoła dla rodziców, klub rodzinny, itp.,
  - b) wspieranie działań ochronnych skierowanych do rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, procedury „Niebieskiej Karty” - organizacja szkoleń, konferencji, narad; przygotowanie materiałów informacyjno - edukacyjnych na temat placówek pomocowych,
  - c) współpraca z podmiotami zaangażowanymi w ramach lokalnego systemu interdyscyplinarnego,
  - d) finansowanie lub wsparcie realizacji programów edukacyjnych, korekcyjnych, pomocowych dla sprawców przemocy,
  - e) udzielanie pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin poprzez przeprowadzanie rozmów, zaproszenia do klubu AA, kierowanie do instytucji i organizacji pozarządowych świadczących pomoc w tym zakresie;
- 3) w zakresie prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:
  - a) kształtowanie pozytywnych wzorców spędzania wolnego czasu poprzez:
    - wspieranie i rozwijanie świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych, miejsc pobytu, w których prowadzi się zajęcia wspierające dla dzieci, rodziców, opiekunów,
    - finansowanie różnych form zajęć profilaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych, zajęć i programów pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, w szczególności dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień,

- dofinansowanie wypoczynku letniego oraz opieki w czasie ferii zimowych, w formie obozów, półkolonii i kolonii, wycieczek z programem profilaktycznym i socjoterapeutycznym, w szczególności z rodzin zagrożonych lub dotkniętych problemem uzależnienia,
  - b) dofinansowywanie pozalekcyjnych zajęć sportowych prowadzonych przez szkoły podstawowe oraz organizacje pozarządowe,
  - c) finansowanie organizowanych na terenie szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych czy jednostek kultury programów oraz spektakli profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
  - d) dofinansowanie różnych form artystycznych, propagujących zdrowy i trzeźwy styl życia (m. in. koła teatralne, koncerty, wystawy),
  - e) dofinansowywanie lub organizacja szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą, rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów, instruktorów, a także osób, które deklarują gotowość podjęcia pracy w świetlicach socjoterapeutycznych i opiekuńczo - wychowawczych, albo są aktualnie zatrudnione w tego typu placówkach,
  - f) zakup materiałów edukacyjnych oraz ich dystrybucja wśród określonych grup adresatów: młodzieży, sprzedawców, pracowników służby zdrowia, pracowników opieki społecznej, nauczycieli, policjantów, kuratorów, rodziców,
  - g) organizowanie lokalnych kampanii edukacyjnych na tematy związane z profilaktyką uzależnień oraz współudział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach dotyczących tej tematyki,
  - h) wspieranie działań służących rekreacji i zabawie dzieci i młodzieży, w szczególności tych, które uczą o szkodliwości używania alkoholu, promują abstynencję i trzeźwość oraz zdrowy styl życia (m. in. organizacja Dnia Dziecka, wycieczki organizowane przez szkoły, organizacje pozarządowe, itp.);
- 4) w zakresie wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:
- a) wspieranie i współpraca z instytucjami i stowarzyszeniami kulturalnymi, sportowymi, oświatowymi i innymi oraz udzielanie im pomocy finansowej dla stworzenia właściwych warunków lokalowych, sanitarnych oraz sprzętowych do prowadzenia tej działalności,
  - b) współpraca i wspieranie działalności grup samopomocowych – „AA”, „AL-ANON”. Wspieranie inicjatyw w tworzeniu grup samopomocowych,
  - c) współorganizacja lokalnych kampanii i innych działań edukacyjnych, związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości kierowców;
- 5) udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i ich rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez wykorzystanie pracy socjalnej i kontraktu socjalnego: udzielanie wsparcia przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnkowie;
- 6) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Finansowanie kosztów sądowych oraz kosztów poniesionych na sporządzenie opinii lekarzy biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia (psycholog, psychiatra);
- 7) w zakresie podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:
- a) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz sprzedaży alkoholu nieletnim, nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw,
  - b) występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w przypadku naruszenia przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 8) w zakresie wspierania zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej:
- a) wspieranie przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji oraz na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin – działania promocyjne,

- b) udzielanie dotacji dla centrum integracji społecznej;
- 9) opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miasta Czarnków w tym zakresie;
- 10) kontrolowanie placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia, a w razie ich naruszenia, podejmowanie inicjatyw interwencyjnych oraz wnioskowanie o cofnięcie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych lub skierowanie sprawy do sądu;
- 11) kontrolowanie realizacji programów i projektów profilaktycznych dofinansowanych w ramach Programu;
- 12) szkolenie dla przedsiębiorców i sprzedawców napojów alkoholowych;
- 13) podnoszenie kwalifikacji członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Miernikiem, wskaźnikiem realizacji zadań będzie liczba podejmowanych działań i liczba osób biorących w nich udział.

Rozdział 5.

Przewidywane efekty, monitoring i ewaluacja.

§ 13. Zakładanymi efektami realizacji Programu są przede wszystkim:

- 1) rozwijanie wielopłaszczyznowego spójnego systemu wsparcia oraz pomocy dla osób i rodzin zagrożonych bądź dotkniętych różnymi problemami społecznymi,
- 2) ograniczenie występowania problemów związanych bezpośrednio z uzależnieniami,
- 3) zwiększenie możliwości współpracy między instytucjami zajmującymi się problematyką uzależnień,
- 4) inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z uzależnieniami,
- 5) profilaktyka i promocja zdrowia, promowanie zdrowego stylu życia - szczególnie wśród dzieci i młodzieży;
- 6) podniesienie jakości życia mieszkańców.

§ 14. 1. Proces monitorowania i ewaluacji będzie służył identyfikacji osiągniętych efektów. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych m. in. od podmiotów zaangażowanych w realizację poszczególnych działań, a także dostępnych danych ogólnopolskich.

2. Informacja z realizacji działań wynikających z Programu będzie przekazywana corocznie do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom - w terminie do 15 kwietnia.

3. Raport z wykonania Programu i efektów jego realizacji będzie corocznie przedkładany Radzie Miasta Czarnków - w terminie do 30 czerwca.

Rozdział 6.

Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

§ 15. 1. Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie na następujących zasadach:

- 1) za udział w ogólnym posiedzeniu Komisji – 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 2) za pracę w zespole przygotowującym projekt PPIRPA – 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę za posiedzenie;
- 3) za dokonanie kontroli jednego punktu sprzedaży napojów alkoholowych – w wysokości 2% minimalnego wynagrodzenia dla każdego członka Zespołu;
- 4) za dokonanie kontroli jednostki wykonującej pracę profilaktyczną – w wysokości 2% minimalnego wynagrodzenia dla każdego członka Zespołu;
- 5) za pracę w zespole motywującym do podjęcia leczenia z osobą uzależnioną – w wysokości 8% minimalnego wynagrodzenia dla każdego członka Zespołu;
- 6) Przewodniczący MKRPA – miesięcznie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia;
- 7) członek Komisji-pełnomocnik Burmistrza Miasta Czarnków ds. profilaktyki przeciwdziałania uzależnieniom – miesięcznie w wysokości 15% minimalnego wynagrodzenia.

2. Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych korzystają ze zwrotu kosztów podróży na takich samych zasadach jak pracownicy samorządowi i pokrywane są one z funduszy przeznaczonych na profilaktykę.

Rozdział 7. Postanowienia końcowe.

§ 16. Za koordynację realizacji Programu odpowiedzialny jest pełnomocnik burmistrza ds. profilaktyki uzależnień we współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnkowie. Program zakłada realizację działań w oparciu o współdziałanie z ważnymi i sprawdzonymi partnerami, w tym także z organizacjami pozarządowymi - na podstawie konkursów ofert. Zaangażowanie wielu podmiotów pozwala na podwyższenie jakości oferowanej pomocy oraz objęcie osób i rodzin z problemem uzależnień specjalistyczną i wielokierunkową pomocą i wsparciem. Współdziałanie wszystkich instytucji i wykorzystanie dostępnych lokalnie zasobów jest kluczowym warunkiem powodzenia w podejmowanych działaniach i skutecznym rozwiązywaniu problemów społecznych.

§ 17. Źródłem finansowania zadań Programu są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, gromadzone w budżecie Gminy Miasta Czarnków.

§ 18. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Czarnków.

§ 19. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Realizacja tych zadań prowadzona jest w formie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego corocznie przez radę gminy.

Projekt został opracowany w oparciu o doświadczenia z lat poprzednich i wyniki przeprowadzonej w 2021r. Diagnozy Problemów Społecznych Miasta Czarnkowa.

Program jest kontynuacją zadań realizowanych w gminie w obszarze polityki społecznej od wielu lat i jest adresowany do mieszkańców Czarnkowa, ze szczególnym uwzględnieniem do osób uzależnionych od alkoholu, osób współuzależnionych i ich rodzin, osób z grup ryzyka, do dzieci i młodzieży. Program zawiera również działania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Realizacja Programu zwiększy skuteczność pomocy kierowanej do rodzin oraz wzmocni i rozwinie działania podejmowane w obszarze szeroko pojętej profilaktyki przez instytucje działające w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego.

Na realizację zadań przeznaczają się środki uzyskiwane z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.